

Fundament Iránytű

Nieuwsbrief van stichting Fundament

November 2018

Göncruszka; waarom

Op de Talentschool (kleuter- en basisschool) in Göncruszka is door de eigen aanpak iets bijzonders ontstaan. Een achtergrondverhaal.

Het Talent-Project startte in 2011. Doel was christelijke onderwijs. Kinderen die in Vilmány werden opgevangen, kregen zo verder perspectief. Ook voor de wijde

omgeving kwam er zo goed onderwijs. Iedereen die de deur van de school binnenstapt voelt dat meteen, zelfs de atheïstische inspecteurs van de onderwijsinspectie.

Waarom

Sohajda Levente, predikant en project-leider, geeft een beeld van motivatie en inspiratie.

Waarom doen we dit?

Het is eigenlijk gemakkelijk; het gaat om "navolging". Wie voorop loopt laat zien waar de weg is en overstraalt die met zijn licht. Wij stellen dan alleen maar de vraag, waarom Christus dit zo doet. Waarom doet Hij dit voor ons en door ons? Vanuit die gedachte denken we aan het project. Een project dat door Fundament samen met Verre Naasten vanaf het begin gesteund wordt.

Streek en bewoners

Wij wonen in Noord-Oost Hongarije, niet ver van de Slowaakse en de Oekraïense grens. De meest achtergebleven regio van het land, die sinds 1990 steeds armer werd. Werkgelegenheid verdween, er zijn dorpen met meer dan 80% werkloosheid, terwijl het landelijk 4-5% is. Die economische malaise had invloed op de maatschappelijke structuur: de medi- »

kinderwerk in Vilmány

kinderwerk in Vilmány

uitbreiding schoolgebouw

sche zorg, het onderwijs en de sociale sector. Artsen trokken weg, apotheken sloten, op scholen werden goede onderwijzers schaars. Ook de wens om iets te leren werd schaars. Scholen die vroeger een goede reputatie hadden, zijn veranderd plekken waar kinderen zich kunnen opwarmen, maar ook niet veel meer. Met de daling van het onderwijsniveau nam de agressiviteit toe. Het is nu heel gewoon dat de politie op school verschijnt (op de Talentschool is dat gelukkig nog niet voorgekomen). Het is dus niet verwonderlijk dat jonge gezinnen weg trekken. Alleen al in 2017 verhuisde 4% van de bevolking naar het Westen van het land. De jonge mensen die in Londen, Berlijn of Amsterdam hun

geluk beproeven zijn daar “tijdelijk” en wonen officieel nog steeds hier. Dat betekent dat de werkelijke uittocht rond de 12-15% ligt.

Talentschool

De Talentschool begon met 16 kinderen, twee leerkrachten en twee predikanten. We wisten niet hoe alles zou gaan. We wisten ook niet waar we de middelen vandaan zouden halen. Er was zoveel nodig: klaslokalen, wc’s, water, verwarming, verlichting. Rekeningen betaalden we vergezeld van gebed of er aan het eind van de maand nog iets over mocht zijn. Zo niet, dan “geeft God het de zijnen in de slaap”. Dit was toen en ook nu onze droom. We wisten dat, als God niet iets zou doen door onze gemeente, deze regio over 10 jaar vrijwel ontvolkt zou zijn. De enigen die dan blijven, zijn ouderen en mensen die aan zichzelf zijn overgelaten; groeiende Roma-dorpen in diepe armoede. Zo wennen mensen langzamerhand aan het duister; zonder hoop en zonder God.

De inzet van de Talentschool gaat in de eerste plaats tegen dit “duister”. Zoals God aan het begin van de schepping sprak: “Er zij licht!”, zo stond Jezus in de tempel in Jeruzalem met de woorden: “Ik ben het licht der wereld!” Het is geen vraag wat Hij wil bereiken en wat Hij wil dat wij doen in deze regio. De Talentschool is een plek waar het licht van Christus moet schijnen. Met hoop, bemoediging, genade en verantwoordelijkheid richting kinderen en volwassenen. De school is er niet alleen voor de kinderen, maar ook voor de ouders. Veel families tonen zich dankbaar. Niet alleen vanwege het onderwijs, maar vooral ook omdat er een plek is waarvan ze weten dat hun kind er veilig en geliefd is.

Vervoer

De school groeide naar 230 leerlingen. Ze komen uit 16 dorpen. Het openbaar vervoer - als het er al is - is voor een kleuter- of een basisschoolkind onveilig en daarom geen reële optie. Het is voor de school belangrijk dat Fundament en Verre

Naasten het vervoer van de kinderen steunen. En ook dat onze gemeenteleden als vrijwilligers de schoolbussen rijden.

Perspectief

Door de Talentschool zijn er mensen gebleven, die anders weg waren gegaan. De school biedt echter meer dan een kracht tegen de ontvolking. Er kan een nieuwe generatie opgroeien. Mensen, die geloven en belijden dat ze een taak van God ontvangen in deze wereld, en dat

God daardoor toekomst zal scheppen. Onze school accepteert kinderen uit de Roma-bevolking, maar ook niet-Roma kinderen. Er zijn kinderen uit een gemiddeld gezin, armen, wezen, kinderen die leven met handicaps, er zijn kinderen met leer- en gedragsproblemen. We willen hen niet alleen maar “voor het leven” opvoeden, God heeft ons nog een veel grotere taak gegeven, dat we hen voor het eeuwige leven opvoeden en zo begeleiden.

wachten op de bus

Csongor Kelemen – promotieonderzoek

Waarom preken wij zoals wij preken. Zijn het bewuste keuzes die preekoverdracht beïnvloeden, of onbewuste (persoonlijke) invloeden. Is er de werking van de Geest.

Dit vroeg ik me af aan het begin van het promotieonderzoek wat ik met steun van Fundament in juni 2017 aan de Theologische Universiteit in Kampen begon onder leiding van dr. Hans Schaeffer. Hierna een terugblik op een eerste jaar als promovendus.

Gepland onderzoek

In 2015 studeerde ik af aan het Protestant Theologisch Instituut (PTI) te Cluj Napoca, Roemenie. Ik volgde een jaar stage als predikant in onze thuisgemeente in Inakelke. Ook toen lieten de vragen mij niet los. Met behulp van dr. Hans Schaeffer heb ik gewerkt aan een promotievoorstel. Eind 2016 diende ik het in bij de TUK. In 2017 kreeg ik groen licht. Mijn plan is om 10 predikanten van de Hongaarse Gereformeerde Kerk in Roemenie te onderzoeken op de verhouding tussen hun overtuigingen en hun preekstijl. Eerst wil ik een theoretisch kader opzetten (homiletiek, liturgiek, kerkgeschiedenis, communicatiewetenschappen, theaterwetenschappen,

kerk Inakelke

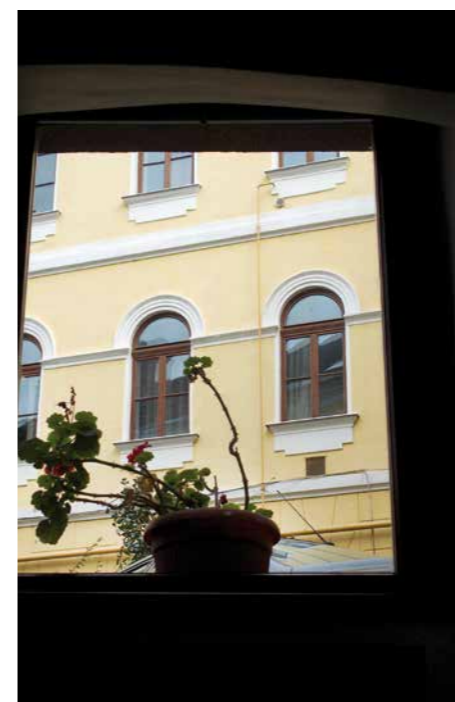
psychologie), om zo de context van mijn onderzoek te kunnen duiden. Binnen dit kader wil ik door interviews de opvattingen van predikanten leren kennen over ambt, kerk, persoon, prediking en Godsbeeld. Door video-opnames wil ik hun preekoverdracht analyseren en overtuigingen en overdracht met elkaar in relatie brengen. Mij doel is om (toekomstige) predikanten middelen geven voor zelfreflectie rond hun preekoverdracht. Ook hoop ik mijn antwoorden te gebruiken tijdens de colleges retoriek die ik geef aan het PTI te Cluj. Ik ben dankbaar dat ik mijn studie »

kleuterklas

de schoolbussen

universiteit Cluj

aan de TUK mag volgen. Daar is, naast openheid voor discussie ook bijbelse en confessionele bezinning op de prediking van Gods Woord.

Begin van de weg

Afgelopen jaar heb ik vooral gewerkt aan

het eerste theoretische hoofdstuk (de liturgische, homiletische, kerkhistorische context van de Hongaarse Gereformeerde Kerk), en het empirische gedeelte voorbereid. Ook mocht ik een bijdrage leveren aan de conferentie 'Education, Formation and the Church', in Kampen, met een presentatie met de titel 'Toneellessen voor predikanten; wat homiletiek kan leren van de theaterwetenschap'. Dit geeft extra enthousiasme voor het verdere onderzoek.

Met steun van Fundament mag ik daaraan deelnemen aan de meerjarige cursus 'Praktische theologie' georganiseerd door NOSTER (Nederlandse Onderzoekschool voor Theologie en Religiewetenschap). Het is een verrijkende ervaring om met andere promovendi van Nederlandse instituten een methode te leren van empirisch wetenschappelijk onderzoek.

Gezegend op 'de Bult'

Persoonlijk was het afgelopen jaar een rijk en gezegend. Mijn vrouw Alie en ik kregen in april ons tweede kindje, een meisje, Mária Irén, met de roepnaam Mirjam. Met ons gezinnetje van 4 wonen wij nog steeds op Urk, de geboorteplaats van Alie. Ik ben al redelijk ingeburgerd

familie Kelemen

op 'de Bult'. Ik geef zelfs steegjestochten aan toeristen, werk in de zomermaanden weleens in het visverwerkingsbedrijf van mijn schoonvader.

Fundament ben ik enorm dankbaar dat ik opnieuw in Nederland mag studeren (na de Master Missionaire Gemeente in 2013-2014). Ik hoop dat mijn onderzoek van belang mag worden voor predikanten in Nederland en in Roemenie. Ik wens Fundament en haar steunpersonen Gods zegen toe! Békesség Istentol! Vrede van God!

Bejaardenhuis in Beregszász

Ouderen in Oekraïne hebben moeite het hoofd boven water te houden. Het tehuis in Beregszász biedt woonruimte en zorg. Fundament steunt het.

Sinds 2009 is er een verzorgingstehuis voor ouderen van het Diaconaal Centrum van de Gereformeerde Kerk in de Subkarpaten. Ouderen leven er in een herkenbare christelijke omgeving. Ze krijgen persoonlijke aandacht; zorg die is aangepast aan leeftijd en gezondheid.

Situatieschets

Het tehuis heeft 24 bewoners die in 12 kamers leven; kamers met 1-3 bedden. Alle kamers zijn bezet. Voor 60 mensen die om opname vroegen was er dit jaar geen plaats.

Die kamers zijn eenvoudig ingericht; een bed, een stoel, een radio, een TV. De binnenkant van het gebouw kan wel een nieuw verfje gebruiken. De gang is al deels vernieuwd, maar het werk voor een dremelloze omgeving is nog niet klaar. Ook zijn er in de gangen leuninggen nodig. De watervoorziening in de badkamers en de WC's vormt een voortdurend probleem.

De tuin rond het gebouw is een plaats om te wandelen, te rusten of om activiteiten te doen. Het hek rond de tuin voorkomt dat dementerende ouderen het terrein verlaten. Een hevig onweer blies een oude boom omver. Gevolg was een gat in de omheining.

Bij het tehuis hoort een boerderij waar in een kas groenten worden gekweekt en waar vee wordt gehouden. Bewoners en vrijwilligers doen het werk. De producten gaan weer naar de keuken.

Welzijn

De crisissituatie in het land heeft ook gevolgen voor de bewoners. Velen zien hun kinderen vertrekken naar het buitenland om daar te werken. Oudere mensen die zo achter blijven dreigen te vereenzamen. Daar probeert het tehuis op in te spelen door zorg een aandacht te geven. Regelmatig komen er mensen op bezoek, ook schoolkinderen die een programma verzorgen. Het personeel zet zich in om kleur te brengen in het dagelijks leven: viering van verjaardagen, feestelijke maaltijden, het vieren van feestdagen. Drie keer per week is er een dagopening en op zondag kerkdiensten. Gezond-

heidszorg richt zich op 24-uurs toezicht, zorg en zo nodig verpleging. Huisarts dr. Gaál Géza is steeds beschikbaar. Voor medisch onderzoek gaan de bewoners naar het ziekenhuis in Beregszász; meestal per ziekenauto.

Exploitatie

Het vinden van gemotiveerd personeel is een uitdaging. In het buitenland kunnen mensen immers veel meer verdienen dan het tehuis kan bieden. De medewerkers verdienen een minimuminkomen. Toch wordt er met vreugde en toewijding gewerkt.

De nutskosten zijn hoog. Al vroeg in het seizoen moet de verwarming aan. Dat vraagt brandhout en aardgas. Drie »

Beregszász, monument gesneuvelden

keer per dag maakt de kok een maaltijd klaar die is afgestemd op de verschillende diëten. Medicijnen zijn een belangrijke kostenpost in een tehuis met ouderen. Veel medicijnen zijn niet meer verkrijgbaar, alleen in het buitenland.

De inkomsten komen uit de jaarlijkse bijdrage van Fundament, pensioenen van de bewoners, giften van instellingen en privé-persoon. Het is moeilijk om financieel rond te komen. Tegenwoordig bestaat een pensioen in Oekraïne

uit ongeveer 1.300 UAH (ca. € 40,-); 85% van zo'n pensioen (de bijdrage van de bewoners) levert dus geen hoog inkomen. De Oekraïense overheid geeft geen ondersteuning. Het tehuis kan alleen volledig 'draaien' met behulp van buitenlandse giften.

Blij

Om het geheel overeind te houden zijn er veel zorgen. Maar niet alles is kommer en kwel. De bewoners zijn blij met hun plaats in het tehuis. Het

personeel is gemotiveerd om zich voor hen in te zetten. De tuin biedt, als het mooi weer is, ruimte om van de zon te genieten.

Nagy Béla, de directeur van het Diaconaal Centrum zegt: de steun van Fundament betekent veel voor ons. Het helpt ons bij de dagelijkse activiteiten en het oplossen van problemen. Zonder uw hulp zou een soepele voortgang van ons werk niet mogelijk zijn. Wij danken de Heer voor zulke broeders en zusters die ons helpen en ons en de hier wonende ouderen niet vergeten.

**Fundament
Iránytű**

Colofon

Eindredactie:

F. Caan, Rosenburglaan 247, 4385 KL Vlissingen

Reacties/berichten Nieuwsbrief naar:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Technische realisatie:

Novente concept en creatie, Nunspeet

Bestuur Stichting Fundament:

voorzitter: drs. A.T. Houwen

secretaris: mr. ing. F. Caan

penningmeester: J.G. de Leeuw

lid: ds. G. Meijer

lid: ds. R. Tigelaar

lid: drs. K. Wierenga

Adressen Stichting Fundament:

post: postbus 499, 8000 AL Zwolle

e-mail: info@stichting-fundament.nl

website: www.stichting-fundament.nl

Adreswijziging naar:

Administratie Fundament

Postbus 499, 8000 AL Zwolle

Informatiemateriaal opvragen:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Giften:

Bankrek. nr. NL72 INGB 0003 9756 27 t.n.v.

Stichting Fundament, Zwolle

ANBI

Fundament is een ANBI-instelling, bij de Belastingdienst bekend onder "Stichting Fundament", vestigingsplaats Vlissingen. ANBI-nr. 8136.56.503

Giften zijn dus fiscaal aftrekbaar.

Legaten:

Indien u een legaat wilt nalaten kunt u de volgende zinsnede in een testament laten opnemen: "Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting Fundament (K.v.K. Utrecht S41179166) een bedrag €"

